

## آبونه شرائطی

ممالك عثمانیه ده سنه لکی (۶۵) ، التي  
آیلغی (۳۵) غروشدیر .  
ممالك اجنبیه ده سنه لکی (۱۷) ، التي  
آیلغی (۹) فر نقدیر .

## اداره خانه

باب عالی جده سده دائره مخصوصه

## اخطارات

آبونه بدلی پشیندر .

مسالک موافق آثار مع المثنویه قبول  
اولنور . درج ایدیلحه یازیلر  
احاده اولوغار .

# الدوره

۱۳۳۰

دینی، علمی، ادبی، سیاسی هفته لقی مجموعه اسلامییه در

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

اتبعون الهدی کم سبیل الرشاد

صاحب و مدیر مسئول : ح . اشرف ارباب

## اخطارات

رساله مندر التدریس کو قرآنک نه سید  
شوق زیلر هرها کی رغبتا طرفند .  
قتباس ادب .

§

مکتوبلرک . مضامینک واضح و  
فونالی ولسی و آتونه صره  
نومروسی محتوی . لونمور لازندر .

§

ممالك اجنبیه بچون بوتنه اولانلرک  
آدر بلرینک ف نسز ده یارلمسی  
رجا اولنور

§

پاره کوندرلدکی زما نهیه دائر اولدینگنک  
واضحاً بیلدیرلمس . اولور .

قیلاردی . بالآخره فنون طبیعی و ریاضیه ممالک غربیه کشفیات جدیدہ ایلہ توسع ایتدیکی حالده مدارس اسلامیہ بوترقیاتہ بیکانه قلمش اولدیغندن برچوق زمان صکره حس اولسان احتیاج تجدد مکاتب کشادینه بادی اولمش وایشته انجق بوسیلہ درکه معارف عثمانیه شیرازہ سندن چیقہرق بردهاده طریق سالمه داخل اوله مامشدر . مدارس اسلامیہ ترقیات عصریه بی تعقیب و تجددات تدریجیه ایلہ برابر یاشاسه ایدی شہسز تجددہ احتیاج کورولمیه جک و بوکون مملکتہ مزده یکدیگرینه « ... حکم اعدام » ویرمک درجه سنده آمال و اخلاق متباینه برورده ایدن اوایکی عنصر عرفان قارشیلشمیه جق ایدی .

مکتبلرک کشادندن صوکره فنون جدیدہ عنوانی ویریلن طبیعیات و ریاضیات مدارس طلبه سنک دائرہ تدرساتندن طی و اخراج ایدیله رک کندیلرینه یالکز علوم شرعیه بر اقلدینی حالده غربیدرکه « حکمت » نامیلہ حکمت طبیعی و هیئتک نظریات سابقه سنی حاوی غرابت مجموعه . عه لرینک تدریسی فنون مدونه عتیقه نک بر آبدہ سرمدی القراری اولق اوزره ایقا ایدلش ایدی . ایشته بو و بونک کی تربیه فکریه اختلافاتی مملکتده آچیلش اولان ایکی نوع باب تدریسی یکدیگريله اکلاشمیه جق برحاله کتیردی .

بوکون مملکتده اوچ عدد معارف اداره سی کوریورز : معارف عمومیه نظارتی ، درس و کالتی ، تدریسات عسکریه اداره سی . بونلردن حکومتک الک آزنائل حمایه سی اولان ؛ درس و کالتی اداره سی تحتندہ کی مسلك علمیه طالبینی اولدینی قابل انکار دکلدرد . ملتک مربی معنویاتی اولان بو مسلك منتسبینی هر درلو اسباب استراحتہ مالک ، حکومتک احترامنه نائل ، استقبالنندن امین اولمسی اقتضا ایتدیکی حالده استراحت یرینه عذاب ، احترام مقامنه حقارت ، استقبال اوله رق سفالت ابدیه ایچریسنده پویان اولورکن بونلردن ملت ایچون خدمت بکلمک هم انصافسزلق ، همده عبث اولور .

مدارسه انتساب ایدن طلبه نک همان کافه سی طشره لیدر . بو یچاره لر طشره لرده معارف نامنه نه وارسه واونلردن نه قدر حصه مند اوله بیلدیلرسه اونکله استانبوله کلیورلر . کلدکری زمان یاشلرینک پک کوچوک ، یاود پک بویوک اولمسنندن ، یاخود معلومات ابتدائیه لرینک نقصانندن ، بعضیسی مدارسده کی همشهریلرینک جریاننه تبعاً ، همان قسم کلیسی فقر و سفالتدن ناشی برهمشهرینک ، یاخود مدرسه مدرسلرینک تنسیب ایتدیکی برصاحب حجره نک یاننه ( چومز ) کیریور . ( اوطه خواجہ سی ) منصف ایسه منلای مقتدر برافندینک درسنه اوطورتمقله برابر درسلرینی ده منتظماً مذاکره ایدیور . انصافی دکلسه طلبه بی کندی همشهریلرندن ویاخود جماعت کثیره مقتولرندن بر احبابنک درسنه دوام ایتدیررک خواجہ نک اقتداری ، طالبک استفاده سی خاطره بیله کلیور . هانکی صورتده اولورسه اولسون طلبه اوطه خواجہ سنک یمکنی پیشیرمکه ، منغالی یاغغه ، حتی چاشورینی ییقامغه مجبور اولدینی کی اوطه یه کله جک مسافرلره

قالماز . صوکره محافظه عفت ایچون اوزرینه بیک پرده چکلسمه ینه فائده ویرمز . اونلرک ناموس وعفتی محافظه ایدمک پرده آنجق دین در ، اعتقادات دینه در .

ایشته قادینلرک دینی ، مسائل اعتقادیه بی بیلمه ملری یوزندن تولد ایدمک محاذیر ! شو حالده قادینلرده تعلیم و تربیه ایلہ دینی ، احکام اسلامیہ و مسائل اعتقادیه بی تلقین ایدوب اونلری ده جهالتدن قورتارمق اوزریمزه فرض در . « ومن یعتصم بالله فقد هدی الی صراط مستقیم » . [ ۱۰ ]

مترجمی

آفسرکی احمد محمدی

## تربیت و تعلیم

### مدارس علمیه

انقلاب کبیر عثمانیدن بری آره صره آیشیلشم برترانه کی تکرار ایدیله کلن وفلاکت اخیره طولایسیله اصلاحات عمومیه احتیاجاتی میاننده شدتله خاطره کلن مسلك علمیه نک تذبذبات حاضره سی حقنده عالم مطبوعاتده برمدتدنبری شایان آرزو اولمیه جق شکل و کیفیتده جاری مباحثات نالایقه مسلك مذکورک مجلرینی دلخون ، عدولرینی پرده بیرون ایتدیکی ایچون اجتهادات متباینه اصحابی آره سنده کی آچیقلاق آز زمانده درین ومهلاک بر اوچوروم حالی آلدی . بو حال یکدیگرک حالته عدم وقوف ایلہ ظواهردن استخراج احکام ایلک سوداسندن ویاخود اخلاق عاطلانه مزده متمرکز لاف ایلہ دنیا یه نظامات ویرمک ابتلا سندن نشأت ایتدیکنی یازیلان یازیلرک ضمننده مندرج حالت روحیه بی آکلایانلر پک اعلا بیلیرلر .

بو عبد عاجز مدارس حیات خصوصیه سنه بالفعل اشتراکله بومسلك حقنده افکار مستحصله می سرده کنیدی صاحب صلاحیت عدایده رک مباحثات جاریه یه برلاحقه علاوه ایتک نیتدیم .

عالم اسلامک حکومت اخیره سی اوله رق اقلیم رومده تأسس ایدن عثمانلی دولتی حکومت سابقه اسلامیہ نک اثرینه اقتفاء معارف عمومیه سنی مجرای مدارس تودیع ایتدیکی وقت اومؤسسہ لر بوکونکی کی یالکز علوم اسلامیہ تحصیلنه منحصر دکل ، کافه فنونک یکانه دارالعلمی اولقله معارف عمومیه بی بحق تمثیل ایدیوردی . الیوم حال خرابیسیله معموریت سابقه سنه مرثیه خوان اولان مدارس دروننده کی کتبخانه لر مندرجاتنک تدقیقندن ده مستبان اوله جفی وجهله او زمانلر مدارسده علوم شرعیه دروس مدونه دن برشعبه اولوب فنون سائر یه ده عین درجه ده اهمیت ویریلیر و مسلكکنده متخصص طیبیلر ، ریاضیلر ، هیئتشناسلر یتیشهرک معارف ملتی مؤسسات سائر ده دن مستغنی

[ ۱۰ ] « هرکیم جبل الهی یه ، قرآن کریمه ، صیم صیق طوتونورسه هیچ شبهه یوقکه : اعوجاجدن ، خطر ومهالکدن سالم بولی بولشدرد . » سورة آل عمران .

دامن درمیان خدمت اولمق ، صباح اقشام سہاور یاقوب چای دملندیرمک کی خدمات دہ طلبہ نیک وظائف روزمرہ سندن معدود بولئیور۔ شوراسنی دہ خاطر دن چیقار ماملی کہ اخیراً عمارت لک لغوندن مقدم واقف طرفندن عمارتہ مربوط مدرسہ اہالیسی قوت دماغ ایچون لازم کان غدالریخی عمارتک یاغسز چورباسیلہ حمور فردلہ سندن استحصال ایدر وبوحال دن آنجق مملکتدن پارہ سی کلنلرلہ شہور ثلاثہ دہ تراکم ایتدیردیکی آچہ بی صرف ایدنلردن بعضیسی استکاف ایلردی۔ طلبہ نیک سنہ سی سنہ قریہ و تعطیلی دہ۔ ہانکی موسمہ راست کلیرسہ کلسون۔ شہور ثلاثہ در۔ تعطیلک شہور ثلاثہ یہ تصادفی طلبہ نیک قرا وقصباتہ داغیلارق مقابلہ ، قرائت وموعظہ اجرا سیلہ اہالی اسلامیک صدقہ فطر و ذکات اولہرق ویرہ جک لری پارہ بی طویلامق وتعبیر مخصوصیلہ ( جرایمک ) حکمتہ مبنی اولدینی معلومدر۔ اخیراً لغو ایدیلن قربان ومولود تعطیللرینک حدندن فضلہ اوزون اولمسی دہ ینہ بوسیدہ بناء یدی۔

طلبہ قضا نائیدن آلدینی (توصیہ نامہ) ایلہ کویک برینہ ماشیا کیدہ جک، کاغدی مختارہ ویررکن استقال کورمہ مک واستجلاب مرحمت ایتک ایچون بونی بوکوب طور تذلل ارانہ ایدہ جک، مختار طلبہ نیک قیافتہ باقدقد صکرہ : « بزم حواجه مزیدہ واردی، اماہلہ برآغالرلہ قونوشلم، دیہ لطفاً روی قبول کوسترہ جک۔ مکتب اوطہ سنہ مسافر اولان طلبہ یہ کم بیلر ہانکی خستہ لقدن اوان بریکی کلینک، یاخود اوکسور وکللی براختیارک وقف یتاغی کتیریلہ جک۔ ہر افطار دہ برعائتہ بہ مسافر اولوب قارنی صیجاق یمک کوردیکی ایچون عائلہ نیک ماضیسنہ، حالنہ دعا ایلہ وظیفہ شکرانی ایفا ایلیہ جک۔ اوقات خمسہ دہ جامع شریفک مؤذنلکنی، اماملغی، واعظالکنی ایفا ایتسنہ مقابل قدر کونندن بیرام صباحنہ قدر کلہ جک اولان صدقہ فطر و ذکاتلرہ آوچ آچہ جق، ینی : کویدہ ایسہ اوطہ دہ ویا جامع اوکندہ بکلیہ جک، قصبہ دہ ایسہ (فطرہ بازارلی) اولہرق متعارف اولان میدان ویا بو بوک جادہ نیک بر قسمندہ۔ اللری جنبہ اولمامق شرطیلہ۔ کزینہ جک۔ آوجنہ قیصدیریلان پارہ لری «تقبل اللہ!» ایلہ تقدیس ایدہ جک۔ بعضی کورہ نکسزلرک قہوہ خانہ اورتہ سندنہ : «خواجه، اوچ غروشک وارہ برچاریک ویرہ یم!» کی بازار لقلی تصدقلرینہ درونی «لا حول...» لر چکہرک قہزار مامغہ غیرت ایدہ جک، یعنی بوتون جر عاندہ اولدینی کی پیشکینلک کوسترہ جک۔ جماعت مسلمین طرفندن خواجه نیک طلبہ لکسنہ حرمتہ (۱) ویریلن پارہ لری درجیب ایلہ بر مدت ماشیا کیدہ جک۔ صکرہ واپورک انبارندہ، یاخود شمندوفرک اوچنجی موقعندہ اوشاقلر، حاملر، عملہ لر، آباق صائیجیلری کی عوامک اک پس پردہ سیلہ اوموز اوموزہ سیاحت ایدہ جک۔ جک.. جک... دہ اورتہ حاللی بر آدمہ بر آی کفایت ایتیمہ جک اولان پاہ اللہ بر سنہ اداره اولمغہ چالیشہرق تحصیل علم ایلیہ جک...

بونلرہ مقابل ممالک غریبہ دہ مدارس دینیہ طلبہ نیک استراحتنہ

ایدیلن اعتنا ایلہ ہر سنہ مملکتندہ اجرا ایتدک لری سیاحت انناسندنہ کوردک لری حرمت کوز اوکنہ کتیریلرسہ علمای دینک عزت نفسنہ، وقار وحیثیتنہ نہ درجہ اعتنا ایدمک لازم کلدیکی حالہ نصل شایان تلہف وادیلرہ صابدیغہ مزی مع التأسف آ کلارز۔ بزدہ صاریفک مسکنت و سفالتہ قوت امتزاجنی آ کلاملی کہ تسئلہ چیقان بر فقیر اولاً باشنہ بر صاریق صارمنی اہمال ایتئیور۔ اوشایان حرمت، شایستہ تحیل کسومہ نیک انظار عمومیدہ بودر کہ یہ تنزلہ باعث اولان یکانہ عامل حکومتک حمایہ سنہ عدم نائیت دکلیدر؟۔ لیلی مکتبلرمن وارکہ طلبہ یہ معاش ویریور، مدارس دینیہ من وارکہ صدقہ ملتہ آوچ آچئیور...

بوتون بوجایع حیاتیہ یہ رغماً مسلکندہ بحق متخصص علمانک یتشدیدکنی کورمک دہ بزم ایچون آریجہ موجب محجوبیت اولسہ کرکدر۔ الیوم طبقات عالیاتی اشغال ایدن افاضل علمادن برچو غنک حیات ماضیہ سی تحقیق اولنسہ میدانہ نیجہ شایان عبرت سرگذشتلر چیقار۔ مدارسک حال حاضریلہ اصلاحی مسئلہ سنہ کلنچہ، بوفکر دہ اولانلرہ صوراجغمز براییکی شی وار : بوکون مدرسہ دنیلن بنالر عجبا ندر؟... مدرسہ می؟ خیر! چونکہ ایچریسنده تدریسات یوق۔ مکتب می؟ ینہ خیر! برنوع طلبہ پانسیون می؟ بلکہ... بومؤسسہ لرہ مدرسہ نامی ویرمسی ایچریسنده درس اوقوندینی زمانلردن قالبہ غلط برعنواندر۔ منتسبلریندہ۔ یالکیز علوم شرعیہ اوقودقلری حالہ۔ طلبہ علوم نام عمومیسی ویرلدیکی کی۔ الیوم مدرسہ مدرسلری کندی خانہ لرندہ اقامت ایتدک لری حالہ مدرسہ نیک انضبا طندن مسئلہ اولمق کی غریب بر وظیفہ ایلہ مکلف اولوب درس ایلہ قطعاً علاقہ لری یوقدر۔ حتی (مدرس) لک رتب علمیہ دن بررتبہ درکہ ایجاب ایدنلرہ توجیہ اولنور۔ دور حمیدیدہ بشیکدہ کی حتی رحم مادر دہ کی چو جقلرہ مدرسہ نیک توجیہ اولدینی واقع ایدی۔ عجبا مدرسہ بنالری طلبہ اقامتکاهی اولمق اعتباریلہ شرائط مخصوصہ بی حائزمیدر؟

اولاً : بونلر وقتیلہ استانبولک اک ہوادار و اک تنہا محللرینہ یاپلدینی حالہ بوکون اک غلبہ لک و کورلتولو موقعلردہ قالمشلردر۔ ثانیاً : حجرہ لر کاملاً تحتانی و آلتلری بودروم اولدینندن رطوبتدن خالی دکلدر۔

ثالثاً : یاریم آرشون عرضندہ راطب طاش دیوار ومقسی قہلر آلتندہ ضیادن خالی حجرہ لرک اوزرینہ اجرا ایدہ جکی سوء تأثیر بر طلبہ ایچون ایکی اوچ مثلی تضاعف ایدر۔

مدرسہ لر دہ کی فیض تحصیلہ کلنچہ، ایام ماضیہ مزی تخطرلہ بونی بزدہ اعتراف ایدرز۔ فقط بوحال اورادہ کی اسباب استراحتک مکملیتندن دکل، بالعکس مدرسہ حجرہ لرینک برر چلہ خانہ ماہیتنی حائر اولمسنندر۔ کائناتدن تجرد ایدر جہ سنہ بویلہ مظالم یرلرہ صوقولمق صافیت ذہن ایچون ای چارہ ایسہ دہ بورادن چیقان ارباب علمک مبارزہ

اوقومغه آلیشان وفنون جدیدنك اویولده اوقویدینی کورن زواللی طلبه « وندیک » کلمه سنك اولنده کی واوه ایلمشدی . ایکی اسم خاص آره سنده واو عطفه نك لزومنی ، بناء علیه بوراده کی واوک عطفه اولوب بوکورفرك اولسه اولسه « وندیک » کورفزی اولسی ایجاب ایده جگنی بر صورت جدیدانه ادعا ایتمشدی ده خیلی زمان میانه مزده بادی ملاطفه اولمشدی .

ایرتسی سنه لر النان تخصیصات ایله درسخانه لرده تنظیمات ، معلمینده تنسیقات یا بلغه چالیشلا یینی کی ایکنجی ، اوچنجی صنف لرده تشکیل اولمادی . طلبه دوامه مجبور ایدیلوب مبصر وظیفه سیله موظف ، فقط مفتش لقیله ملقب مأمورلر تعیین قلمدی . بونکله برابر ممیز اوله رق امتحانلری تشریف ایدن ذوات الله ایچون سویله سونلر : امتحان ایتدکری طلبه ده نه اثر کوردیلر !

عربجه درس لرینک تنسیقی نامنه مدت تدریسیه تحدید ، کتابلرک اسمی تعیین ، « عربی صنف امتحانی » نامیله برامتحان احداث اولندی . تفسیر ، حدیث درس لری رسماً علاوه ( حکمت ) اوله رق « قاضی میر » رینه دیگر برکهنه کتاب وضع ایدلدی .

صنف امتحانیله قرعه امتحاننک عینی طلبه یه تطبیقنده کی حکمتی کیمسه آکلا یه مدی . طلبه علوم تحصیل عالی منتسبی اعتبار ایدیلرک مکلفیت عسکریه سی تأجیل ایدلدیکی و صنف امتحاننده ایکی اوچ سنه موفق اوله مینجه ترقین قید ایدیلرک عسکر اوله جنی طبعی ایکن اسکیدن قالمه قرعه امتحاننک - همده مدت نظامیه عسکریه اوچ سنه یه تنزل ایتدیکی حالدله الی سنه مدته - تطبیق ایدلمسی کی عقله ، منطقه صیغیان برکیفتی اکلامق ایستین بولونسه ده بز اکلامامده اصرار ایدلر .

اصلاحه درس وکالتی تشبث ایتدی ده علمای سائر سیرجی قالدی ظن اولماسون . فاتح جامع شریفنده عقد اولنان برقاج اجتماع ، دیرکار آره سنده احتیاجات عصره واقف ذواتک اشتراکیله ترتیب اولنان برقوقفرانس ، کذلک شهزاده باشی اتحاد وترقی قلمونده طلبه علومه مخصوص متسلسل قونفرانس لر ، جمعیت علمیه نك ( بیان الحق ) عکس ایدن افکارعالیه سی ، تشکیل ایدیلن « اصلاح مدارس انجمنی » نك مجتهد یتیشدیرمکدن باحث بالاپروازانه بیاننامه سی کی بلوغ ، فقط غیر مادی تشبثات ده علمانک حصه سنه دوشمشدی . آمال خیر خواهانه نك واسطه افهامی اولان بو سوزلر بیله سراب کی بر حادثه هوا یه اوله رق کلدی کجی . زواللی مسلك علمیه کوردیکی طاعتی رؤیایک بیله نشئه سنه طویه مامشدی .

ایشته اصلاحاتی کننن سندن بکلدی کمز طریق علمیه نك یابدینی تجدد ! بو هیئت محترمه دن بوندن فضله اجراءات امید ایدیله بیلیرمی بیلیم . یالکز شوراسی محققدرکه : دارالخلافه ده کی عربی تدریساتی بر عصر دنبری الیم بر سقوطه محکوم اولوب قرعه امتحاننک برنجی دفعه لغوبله ایکنجی دفعه اعاده سی مسلك مذکوری شدتله صارصمش

حیاتیه ده نه درجه یه قدر فعالیت کوستره بیلدکاری افعال مادیله نایبدر . مدارس اصلاحاتی علمانک کننن سندن بکلکم لازم کلدیکی ، زیرا مسلك انقلابی اومسلكک بویوکلری یابدینی فکری درمیان ایدیلور . اورته یه بوفکر آتلانندن بش سنه مقدم درس وکالتی اصلاح مدارس قضیه سی ذاتاً دوشونش و فعلیاتنده تشبث ایتش ایدی . اولاً حریبه نظارتیه بالذاکره برچوق زمان اول لغو ایدلش بولنان قرعه امتحانی اعاده ایدلدی . اصلاحاته امتحانندن باشلامق کی عکس العمللر تولید ایدلجی بواجراآت حقنده فضله سوز سولکی مناسب کورمیورم . قرعه امتحانی بوتون شدتیه تطبیق ایدلدیکی صره ده مدرسه لره ( علوم جدیده ) ادخال ایدلمسی ، زیرا بر زمانلر اولدینی کی مدارس سندن شیمدی دخی متفنن ذوات یتیشمسی مستبعد اولدینی دوشونلدی وچوق وقت دنبری سکوت ایدی یه محکوم اولان مدارس عظیمه دروننده کی درسخانه لره بوفعل خیره زمین اتخاذ ایدلدی . مدرسه لر سمت اعتباریه درسخانه لره ربط اوله رق ( علوم جدیده ) تدریسی ایچون بر پروغرام ترتیب اولندی واکابر رجالک حضوریه مظنن بر رسم کشاد اجرا ایدلدی . بورسم کشادده سولنن نظقلری استماع ایدنلر مدرسه ده جدأ بر حیات نو باشلادیغه ایناندیلر .

درسخانه لره کوچوک ، بویوک هر طلبه دوام ایده بیلدیکی حالدله دوام ایتیلر ایچون برقوه جبری استعمال ایدیلوردی . درس اوله رق حسابدن اعمال اربعه کوسترلدیکی حالدله هندسه یه برابر باشلانیور ، جغرافیا اوقودیلوب تاریخ خاطره کلور ، عربی سندن برخیلی درس کورمش افندیلره قواعد عثمانیه و فارسی تدریسندن غفلت ایدیلوردی . بودرسخانه لره بودجه ده تخصیصات اولدینی ایچون تنظیمات داخلیه سی عذیم الامکان قالیور ، طلبه قوری حصیر اوزرینه ایکی بویوکوم اوطوریور ، معلم تباشیری جبنده کتیریوردی . وهله اولاده معلمینه معاش ویرمک ممکن اولدیفندن حیه دوام ایده جک فخری معلملر تعیین ، ده ها طوغریسی تدارک اولنیور ، مثلاً فخریاً دوامه رضا کوستردیکی ایچون اون سکز یاشنده بر افندی یکر می سکز یاشنده طلبه سی بولنان درسخانه یه معلم قبول اولنیوردی .

هندسه درسیله قطعاً علاوه سی اولیان بردرسعام افندی اودرسک معلمی اولنیور ، لسان عرب اوزرینه یازلمش قدیم هندسه کتابلرینی متون ، شروح و حواشیه سیله درسخانه یه کتیروب اونلرک مناقشه سنه باشلانیور . مثلاً « زاویه » ویا « خط مزوا » تعبیرلرندن هانکی سنک استعمالی مقتضای حاله مطابق اوله جنی ، خط مزوا ایله خط منکسرک فرق ایدیلوب ایدیله میه جکی ، زاویه کلمه سی معنای مطابقیده می یوقسه معنای مجازیده می استعمال ایدیلرسه بوشکله علم اوله جنی کی مباحث درسک خطوط اساسیه سی تشکیل ایدیلوردی .

[ مدرسه ده اقامت انساننده براوطه قوموشوننک جغرافیا درسی مذاکره ایدیلوردم . کتابده : « ... یونان دکزی ، وندیک کورفزی .. الخ » عبارته سی واردی . دروس عربیه یی مناقشه ایله

و بو کون مع الحزن والاسف علامات انقراض آراسنده چیرینمقدمه بولمشدر .

فاتح ، بایزید ، سلیمانیه جامع شریفانده کی تدریساتک اوتوز قرق سنه اولکی حالی بیلنلر بو کون جوامع مذکوریه کی کزرن آغلا یورلر . فصل که بزده سکیز اون سنه اولی ادراک ایتمکه دلخون اولمقدن کندیمزی آله میورز . وقتیه حجره سنه ، ده طوغریسی چله خانه سنه قاپانان بر طلبه اوقومغه نیتی وارسه یالکیز بر شی دوشونوردی : تحصیل علوم شرعیه . بو کون ایسه قرعه امتحانی ، درس خانه امتحانی ، عربینک صنف امتحانی کی صره لی صره سز ، وقتیه و قسز امتحانلره حاضر لایمق آره سنده برخاجان بر حیات دربدرانه کچیریور .

بز مسلك جلیل علمیه نك سقوطنی بر وجه بالا مسرودات متسلله من دأثره سنده آکلادق . باشقه درلو آکلایان وارسه ایضاح ایدلسونده حقیقت حالی بزده اوکرنه لم .

خطیبزاده  
احمد رصفی

(باندومه)

## فیات

### صحتی دونه لم

برملتک حیاتی زراعت ایله تجارتیه مربوطدر . تجارت زراعت ، زراعتده آدمه محتاجدر . بز مملکتیمزک چفتچی یانغی اولدینی دوشونیلورسه زراعتی حقیر کورمه مک ایجاب ایدر . اکوب بیجمه نكده آدم ایله ، درجه ثانیه ده حیوانه محتاج اولدینی شه سزدر . صوک محاربه یه قدر وار ، یوق زراعتیه اهمیت ویریلک ایستینیلدی . فقط برنقطه دوشونلیدی که ، اوده قوتلی ، قانی ، جانلی انسانلر بویوتمک ، چفتجیلر یتشدیرمک ایدی . آکلشلمدی که ایصتمه ، فرنکی ، ملتی محو ایتمکه دوام ایتدیکه کون اولور که صسانی سورمه جک ، بولانی قوللانجهق ، تخم آته جق ، اکین بیجه جک قوللر ، حتی انسانلر آرانیلور . دینلمدی که : قوی مسلمان عرقی بودردلرک بویوندروغی آلتنده قالدیجه ضعیفلار و غریبه کی بعض قوملرک حالته دوشر .

امین اوله لم ؛ بز محو ایتک ایچون قیومزه قدر کلن برخارجی دشمن وارسه ، اوندن دهاده مددش ، دهاده تهلکلی ایصتمه وفرنکی کی داخلی دشمنلر مزده موجوددر . خارجی دشمنی بر باد ایتک داخلده کی دشمنلری اولدیرمکه اولور .

محاربه میداننه ، دشمن خارجی قارشیمه فرنکیدن اعضاسی دوکلش ، ایصتمه دن بکزی صولش ، قارنی شیشمش جیلز عسکر کوندرمک خارجه قارشی عیب ایسه ، دینآده کناهددر . تاب وتوانی دهاده تره نه یشمه دن کسیامش بر عسکر دن ، کوزلرنده فر قالمامش صیصقه بر نوردن نه بکله نیر ! ؟ .

باباسنه ، کوینه وداع ایدرکن فرسز کوزندن صاری بکزینه دوکلن درین برقاج دامله یاش ایصتمه حرارتندن چانلامش دوداقلرینی

ایصلا تیورده بی چاره دلیقانی ارچوق رنگلی دوداقلرینی هنوز قوروماش ظن ایدیور . اوامید ایله قوشوب کلیور .

آه ! زواللی کنج خسته خانه یه کوندریله جک یرده جهاد میداننه سوق اولئیور . راحت دوشکندنه یاناجق یرده آیاقده سوروکلئیور . اوموزنده کی ماوزر کندیسنه بویوک بریوک اولیورکن قوجه بر ملتک حیاتی صیرتنه یوکله تیایور . اینجه بونی قفاسنک آغیرلغنه تحمل ایده میوب ذاتاً بر طرفه میل ایتش ، شمادی اوموزینک بری ده آشغی یه صارقیور .

استانبولک مردار مرکز لرندن طوپالانوب ، اناطولینک ، او مقدس و معصوم یردک تا ک هجری نقطه لرینه قدر سوق اولنان فرنکی عرقزی محوه چالیشیورده بز اوئی محوه یه لته میورز . دهاده حالا « یل » در دیه اهمیت ویریله ین بو درد بابادن اوغله کچه کچه جوغالیورده هنوز « بوکویک هواسنک تأثیریدر » دیوب کچیریورز . فرنکلر ، بودردک اوچاغی کندی مملکتلری اولدینی حالده ، بو حقیقی انکاره چالیشیلر . بز ایسه ، دردی صکره دن قازاندیغمز حالده کوزل ملکیمزی فرنکی اوچاغی می یایمق ایستیورز ؛ بوکونده او یانماز ، دردمنی آکلایمق ایسته مزسه ک یارین وقت کچمش اوله جقدر .

آناطولیمزک ، اومبارک اسلام یوردینک همان هریرنده بوتون قوتیه عرقزی صارصان ایصتمه ایچون آوروپالیر مدینت دشمنیدر دیور . کندی مدینت لری نك نهدن عبارت اولدینی شوصوک محاربه ده پک کوزل آکلادق . هیچ اولمازسه شمدنصکره حق صاحبی اولمق ، حق قازانمق ایچون قوت ادخار ایدلم . صاغلام عسکر ، قوی چفتچی یتشدیرلم . « اصلاح نسل فرس » ایچون قوشیلر ترتیب اولنیورده « اصلاح عرق بشر » ایچون نهدن تشبده بولینلمیور ؛ هر مملکت ، شهر ، قضا ، کوی اهالیسی نهدن بویله قوشیلر ، یاریشیلر ترتیب ایدوب ، طوپالانان یاره ایله کندیلرینی درت طرفدن قوشانان باطابقلری قپامغه چالیشمیور ؛ اونلرکده قپانمنی حکومتیه ترک ایدرسه ک بویله بحرانی زمانده کارمن دکل ، ضررمن اولور .

بوصیره ده بونکله مشغول اولمقدنسه حکومتیه اعانه ده بولمق ، دشمن قارشیمه کی عسکر مزه معاونت ایتک افضلدر ، دینیه جک اولورسه جواباً دیه بیلیرز که : شوصیره ده ایدیه جک تشبثلرک بریسی عقیم قالماز . زیرا ملت حقنده نافع برایش کورمک ایچون هر فرد غلبانده در . هپ بورکلر عینی حس ایله چارییور . مقصد وطنک حیاتی قورتارمق دکل ؛ بوکونکی عسکر قورتاریورسه ، یارینکی قورتارمقده اهالی یه دوشر .

دشمنلرمنک آزه قانمدقلرینی ، آز شیهله طویمادقلرینی بز پک یقین قومشو اولدقلری ایچون اکلادق . بوکوزلری طویماز ، اشتها . لری قاپانماز حیدودلرک یارین المزده قالانی آلمق ایچون هجوم ایتیه جکلری نه معلوم !

ایشته اوقره کون ایچون ، اوک صوک هجومه قارشی قویه بیلیمک